

Poročilo o izpolnjevanju
standarda oskrbe s plinom za
obdobje oktober 2023 –
september 2024

Kazalo vsebine

1	Uvod	3
2	Definicija standarda oskrbe	3
3	Dobavitelji zaščitenim odjemalcem plina v Republiki Sloveniji	3
4	Zaščiteni odjemalci v Sloveniji	4
5	Pomembne temperature	5
6	Izpolnjevanje standarda oskrbe v obdobju oktober 2023–september 2024	6
6.1	Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami	6
6.2	Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu	7
6.3	Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom	8
7	Izpolnjevanje zahtev glede načinov zagotavljanja zanesljive oskrbe	9
8	Sodelovanje s pristojnimi organi sosednjih držav	9
9	Sklepne ugotovitve	9

1 UVOD

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) letno objavlja poročilo o izpolnjevanju standarda oskrbe s plinom, ki vsebuje podatke o potrebnih količinah plina za izpolnjevanje standarda oskrbe.

Podlaga za določitev standarda oskrbe sta Uredba 2017/1938/EU (v nadaljevanju uredba) in Akt o načrtu preventivnih ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 97/20; v nadaljevanju akt). Dobavitelji zaščitenim odjemalcem so dolžni izpolnjevati standard oskrbe in z ukrepi zagotoviti ustrezno diverzifikacijo virov plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev. Agencija na podlagi podatkov in poročil dobaviteljev letno objavi skupno poročilo.

2 DEFINICIJA STANDARDA OSKRBE

Definicija standarda oskrbe je določena v 6. členu uredbe 2017/1938/EU. Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti pripravljeni, da zagotovijo oskrbo zaščitenim odjemalcem v treh primerih:

- (a) ekstremne temperature v sedemdnevnem koničnem obdobju, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (b) vsako 30-dnevno obdobje izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (c) 30-dnevno obdobje v primeru motenj v posamezni največji plinski infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah.

Ti primeri so izbrani tako, da dobavitelji zaščitenim odjemalcem, ki izpolnijo zahteve in so sposobni dobavljati plin v teh primerih, lahko dobavljajo plin zaščitenim odjemalcem tudi v običajnih razmerah in med motnjami, razen če so te posebno hude ali če trajajo neobičajno dolgo.

Izračun potrebnih minimalnih količin plina za dobavo zaščitenim odjemalcem v vsakem od navedenih treh primerov določa vsaka država članica EU. Izračun za Slovenijo je določen v (2)., (3). in (4). odstavku 4. člena akta.

Izpolnjevanje standarda oskrbe v teh primerih je opisano v podpoglavjih 6.1, 6.2 in 6.3.

3 DOBAVITELJI ZAŠČITENIM ODJEMALCEM PLINA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Standard oskrbe morajo izpolniti dobavitelji zaščitenim odjemalcem, ki v skladu z aktom tudi poročajo pristojnemu organu potrebne količine plina in o načinu doseganja

standarda oskrbe. Tabela kaže, kateri dobavitelji zaščitenim odjemalcem so poročali agenciji v letu 2023.

	Dobavitelj, ki poroča	Dobavitelj, za katerega poroča drug dobavitelj ali nosilec bilančne skupine
1.	Adriaplin, d.o.o.	
2.	ECE, d.o.o.	
3.	Energetika Ljubljana, d.o.o.	
4.	Enos, d.d.	
5.	Energija plus, d.o.o.	
6.	Gen-I, d.o.o.	
6.1		Elektro energija, d.o.o.
7.	Geoplin, d.o.o.	
7.1.		Energetika Celje, d.o.o.
7.2.		Jeko, d.o.o.
7.3.		JP Plinovod Sevnica
7.4.		Komunala Slovenj Gradec, d.o.o.
7.5.		Petrol, d.d.
8.	Plinarna Maribor, d.o.o.	
9.	Istrabenz plini, d.o.o.	
10.	PPD Energija, d.o.o.	

Tabela 1: Dobavitelji plina zaščitenim odjemalcem v letu 2023

4 ZAŠČITENI ODJEMALCI V SLOVENIJI

Standard oskrbe se nanaša na oskrbo zaščitenih odjemalcev, ki so definirani v prvem odstavku 117. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22). Ta odstavek določa, da so zaščiteni odjemalci poleg gospodinjskih odjemalcev, skupnih gospodinjskih odjemalcev, vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenih domov, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo ali vir toplote kot plin, v obsegu, kolikor dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnim ali javnoupornim službam;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.

Isti člen v drugem odstavku določa, da so osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

Porabo plina zaščitenih odjemalcev v Republiki Sloveniji v zadnjih treh letih kaže Tabela 2.

Odjemalci	Ocenjena letna poraba plina		
	2022 [MWh]	2021 [MWh]	2020 [MWh]
Vsi odjemalci	9.012.000	10.152.000	9.621.000
Odjemalci plina brez zaščitene odjemalcev	7.089.850	8.113.785	7.854.390
Zaščiteni odjemalci	1.922.150	2.038.215	1.766.610
Gospodinjski odjemalci plina	1.445.459	1.527.618	1.271.158
Drugi zaščiteni odjemalci plina brez distributerjev toplote	223.700	191.221	191.986
Distributerji toplote	252.991	319.376	303.466
Gospodinjski odjemalci toplote	227.007	267.873	257.614
Drugi odjemalci toplote	25.984	36.496	36.927

Tabela 2: Poraba zaščitene odjemalcev v letih 2020 do 2022

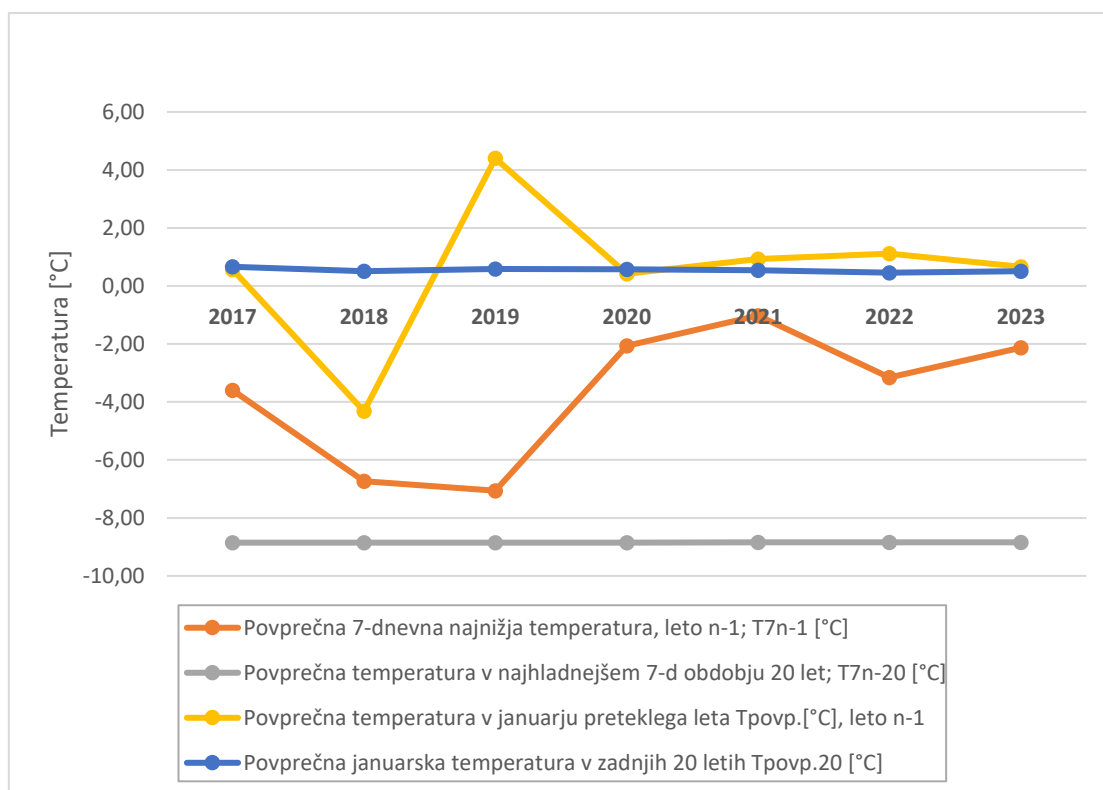
5 POMEMBNE TEMPERATURE

Za izračun količin plina za tri primere, navedene v drugem poglavju, so potrebne različne temperature. Vse so izračunane iz povprečnih dnevni temperatur, upoštevano je povprečje za mesta Ljubljana, Celje in Maribor. Za vsako obdobje povprečno temperaturo računamo kot aritmetično povprečje povprečnih dnevni temperatur v tem obdobju. V formulah in tabelah nastopa leto poročanja (n) in označena obdobja v razmerju do leta poročanja n . Uporabljamo temperature:

- T_{7n-1} je povprečna temperatura najhladnejšega sedemdnevnega obdobja v preteklem koledarskem letu ($n-1$);
- T_{7n-20} je povprečna temperatura najhladnejšega sedemdnevnega obdobja v zadnjih 20 letih ($n-20$);
- $T_{\text{povp.jan}, n-1}$ je povprečna temperatura za januar preteklega koledarskega leta ($n-1$);
- $T_{\text{povp.jan } 20}$ je povprečna temperatura za januar v zadnjih dvajsetih letih ($n-20$).

Pri izračunih se uporablja tudi povprečna temperatura najhladnejšega tridesetdnevnega obdobja v zadnjih 20 letih, ki določa tridesetdnevno obdobje z največjim povpraševanjem po plinu. To obdobje je od 1. januarja do 30. januarja 2017, povprečna temperatura v tem obdobju je bila $-4,5$ °C.

Slika 1 kaže potek temperatur, ki so uporabljene v izračunih temperaturnih primanjkljajev v zadnjih letih. Vse temperature na tej sliki v letu poročanja (n) se nanašajo na leto prej ($n-1$) ali na zadnjih 20 let ($n-20$).

Slika 1: Potek relevantnih temperatur po letih poročanja (n)

6 IZPOLNJEVANJE STANDARDA OSKRBE V OBDOBJU OKTOBER 2023–SEPTEMBER 2024

6.1 Sedemdnevno obdobje z najnižimi temperaturami

Najhladnejše sedemdnevno obdobje v zadnjih 20 letih je bilo od 4. do 10. 2. 2012 in se od tedaj ni spremenilo, povprečna dnevna temperatura v tem obdobju T_{7n-20} je bila $-8,84$ °C.

Najhladnejše sedemdnevno obdobje v preteklem letu je bilo od 7. do 13. 1. 2022, povprečna dnevna temperatura T_{7n-1} v tem obdobju pa je bila $-2,13$ °C.

Količine plina, ki so jih porabili zaščiteni odjemalci v obdobjih sedmih najhladnejših dni po letih ($n-1$), kaže Tabela 3.

Korekcijski faktor, ki je enak temperaturnemu primanjkljaju, za leto 2023 znaša 1,30. Povprečna dnevna poraba zaščitenih odjemalcev v najhladnejšem sedemdnevnem obdobju v letu 2022 je znašala 10.415 MWh. Ta poraba, pomnožena s korekcijskim faktorjem, določa **potrebne povprečne dnevne količine** plina v primeru (a) za vse dobavitelje skupaj. Skupne potrebne povprečne dnevne količine so **13.575 MWh**. Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo v obdobju od oktobra 2023 do konca septembra 2024 biti sposobni zagotoviti navedene potrebne povprečne dnevne količine plina sedem zaporednih dni.

Leto / količina	Najhladnejše sedemdnevno obdobje in dnevna poraba plina zaščitenih odjemalcev							Povprečna dnevna poraba v tem obdobju
2016 [MWh]	17. 1. 9.624	18. 1. 10.761	19. 1. 11.169	20. 1. 10.893	21. 1. 10.574	22. 1. 10.803	23. 1. 10.969	10.685
2017 [MWh]	5. 1. 10.503	6. 1. 11.489	7. 1. 11.253	8. 1. 11.717	9. 1. 12.375	10. 1. 13.022	11. 1. 12.940	11.900
2018 [MWh]	25. 2. 9.489	26. 2. 11.193	27. 2. 11.047	28. 2. 11.247	1. 3. 10.816	2. 3. 9.952	3. 3. 8.764	10.359
2019 [MWh]	20. 1. 9.688	21. 1. 10.977	22. 1. 11.065	23. 1. 12.081	24. 1. 11.357	25. 1. 12.202	26. 1. 12.123	11.356
2020 [MWh]	2. 1. 10.116	3. 1. 10.517	4. 1. 9.676	5. 1. 9.805	6. 1. 11.422	7. 1. 11.923	8. 1. 11.596	10.722
2021 [MWh]	11. 1. 11.476	12. 1. 11.905	13. 1. 11.562	14. 1. 11.327	15. 1. 11.402	16. 1. 11.051	17. 1. 11.218	11.420
2022 [MWh]	07.01 9.789	08.01 9.778	09.01 10.014	10.01 10.324	11.01 10.679	12.01 11.146	13.01 11.172	10.415

Tabela 3: Poraba zaščitenih odjemalcev v sedmih najhladnejših dneh po letih

6.2 Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu

Pri izračunu potrebne količine plina upoštevamo najhladnejše tridesetdnevno obdobje v zadnjih dvajsetih letih. Do konca leta 2022 je to obdobje od 1. do 30. januarja 2017. Celoten odjem plina je v navedenem tridesetdnevnom obdobju znašal 1.412.043 MWh.

V izračunu potrebnih količin zemeljskega plina upoštevamo tudi skupni letni odjem uporabnikov prenosnega sistema v preteklem letu, ki je v letu 2022 znašal 8.979.000 MWh, in predvideno porabo zaščitenih odjemalcev v letu poročanja, to je 1.693.022 MWh. **Potrebne skupne 30-dnevne količine** za oskrbo zaščitenih odjemalcev v primeru (b) v obdobju od oktobra 2023 do konca septembra 2024 **znašajo 266.246 MWh** ali povprečno dnevno 8875 MWh, kar morajo dobavitelji biti sposobni zagotavljati 30 zaporednih dni.

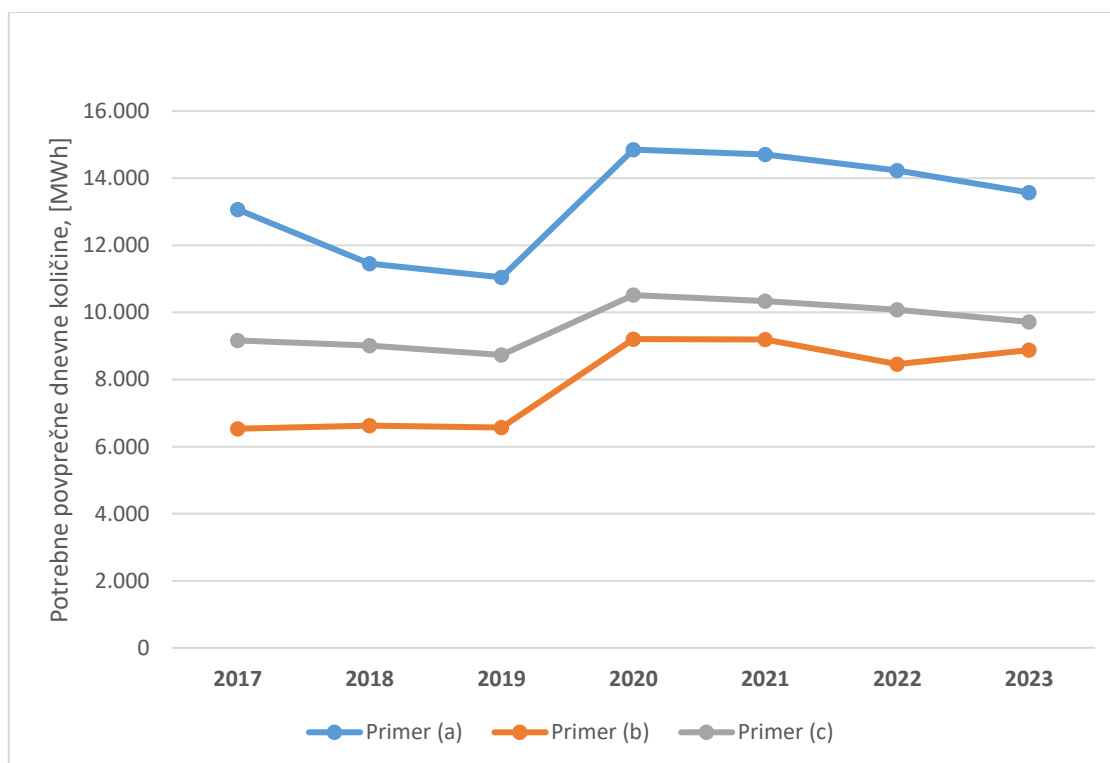
6.3 Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom

Primer (c) iz drugega poglavja zahteva, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem sposobni oskrbovati zaščitene odjemalce tudi, če se prekine dobava plina po največji infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah. V Sloveniji je največja infrastruktura čezmejni povezovalni vod Ceršak/Murfeld. V primeru (c) v izračunih upoštevamo popolno prekinitve dobav čez to mejno povezovalno točko.

V izračunu potrebnih količin plina upoštevamo količine, ki so jih zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, in korekcijski faktor, ki upošteva notranjo temperaturo, povprečne januarske temperature v preteklem letu in v zadnjih 20 letih.

Povprečna januarska temperatura leta 2022 je bila 0,66°C, povprečna januarska temperatura v zadnjih dvajsetih letih je bila 0,51°C. Skupna količina plina, ki so jo zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, je znašala 298.798 MWh. **Potrebne povprečne dnevne količine plina**, ki jih morajo dobavitelji zaščitenim odjemalcem biti sposobni zagotavljati 30 zaporednih dni, za primer (c) znašajo **9713 MWh**.

Slika 2 kaže potrebne povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v letih poročanja za vse tri primere. Povečanje v letu poročanja 2020 je posledica spremembe definicije zaščitenih odjemalcev.

Slika 2: Potrebne povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v Republiki Sloveniji v vseh treh obravnavanih primerih po letih poročanja (n)

7 IZPOLNJEVANJE ZAHTEV GLEDE NAČINOV ZAGOTAVLJANJA ZANESLJIVE OSKRBE

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem so v skladu z uredbo in aktom tudi letos pravočasno oddali poročila, v katerih so poročali o potrebnih podatkih za izračun potrebnih količin plina za izpolnjevanje standarda oskrbe in tudi o drugih preventivnih ukrepih. Akt določa, da mora dobavitelj zaščitenim odjemalcem zagotoviti ustrezno razpršitev portfelja svojih dobavnih virov plina. Razmere so se v letu 2023 glede na leto 2022 izboljšale. Dobavitelji so razpršili portfelje in zagotovili plin iz različnih virov, kolikor je na voljo. Kot v preteklih letih so z ustreznimi pogodbenimi razmerji zagotovili zadostno razpršitev dobavnih virov in prenosnih poti ali pa imajo možnost po potrebi pridobiti potrebne količine plina iz različnih virov in jih prenesti v Slovenijo po drugih prenosnih poteh. Vse navedeno izkazujejo s pogodbami, članstvi na ustreznih trgovalnih platformah ali virtualnih točkah, kjer lahko pridobijo potrebne količine plina. Za potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev je tudi na voljo dovolj prenosnih zmogljivosti, operater prenosnega sistema to zagotavlja s članstvom na ustrezni platformi.

Netržni ukrepi niso uporabljeni.

8 SODELOVANJE S PRISTOJNIMI ORGANI SOSEDNIH DRŽAV

Agencija za energijo in ministrstvo, pristojno za energijo, sodelujeta s pristojnimi organi sosednjih držav. V letu 2022 in 2023 je to potekalo v okviru Koordinacijske skupine za plin, ki je svetovalna skupina Evropske komisije.

9 SKLEPNE UGOTOVITVE

Za izpolnjevanje standarda oskrbe morajo dobavitelji v obdobju od 1. oktobra 2023 do 30. septembra 2024 zagotavljati naslednje potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev za tri primere iz drugega poglavja:

- (a) v sedemdnevnem obdobju z najnižjimi temperaturami: **13.575 MWh/dan**;
- (b) v tridesetdnevnem obdobju s posebno velikim povpraševanjem: skupne 30-dnevne količine **266.246 MWh** ali povprečno 8875 MWh/dan;
- (c) v tridesetdnevnem obdobju ob prekinitvi na posamezni največji infrastrukturi: **9713 MWh/dan**.

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti sposobni zagotoviti navedene količine plina za primer (a) sedem zaporednih dni, za primera (b) in (c) pa trideset zaporednih dni.

Agencija ocenjuje, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem v poročilih izkazali, da razpolagajo ali so sposobni po potrebi pridobiti navedene potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v vseh treh zahtevanih primerih. Dobavitelji imajo na voljo ali lahko pridobijo tudi potrebne zmogljivosti za prenos plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v Slovenijo. Dobavitelji izkazujejo tudi razpršenost virov plina in dobavnih poti, ki omogočajo dobavo v dve vstopni točki, Ceršak in Šempeter, eden od dobaviteljev pa tudi na tretji vstopni točki, to je Rogatec. Dodatno imajo nekateri dobavitelji na voljo plin v skladiščih v tujini, dodatne količine pa lahko pridobijo tudi kratkoročno na trgovalnih platformah ali na virtualni točki v Sloveniji.

Dobavitelji poročajo, da imajo zagotovljene ali lahko kratkoročno pridobijo tudi potrebne zmogljivosti na vstopnih točkah Ceršak in Šempeter, na katerih je za te količine stalno na voljo dovolj prostih zmogljivosti. Dobavitelj, ki je izkazal, da lahko pridobi dodatne količine čez vstopno točko Rogatec, ima na tej točki na voljo ali lahko kratkoročno pridobi tudi ustrezne zmogljivosti.